

Додаток 2

Інформаційна довідка про діяльність ДСП «Чорнобильська АЕС»

Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС» (ДСП ЧАЕС) — підприємство зі зняття з експлуатації енергоблоків ЧАЕС та перетворення об'єкта «Укриття» у екологічно безпечну систему, засноване на державній власності і підпорядковане Державному агентству України з управління зоною відчуження.

ДСП ЧАЕС створено на базі Чорнобильської АЕС відповідно до Указу Президента України від 25 вересня 2000 року №1084/2000 і Постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2001 року №399.

Підприємство є оператором ядерних установок Чорнобильської АЕС на етапі зняття їх з експлуатації та подолання наслідків аварії, а також установок поводження з радіоактивними відходами та сховищ для їх тимчасового зберігання.

Планування і організація робіт здійснюються відповідно до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему. Основним джерелом фінансування діяльності ЧАЕС є Державний бюджет України.

Головними завданнями ДСП «Чорнобильська АЕС» є:

- забезпечення безпечної експлуатації ядерних установок, установок по поводженню з радіоактивними відходами і іншого обладнання ЧАЕС;
- безпечне зняття з експлуатації енергоблоків ЧАЕС та атомних електростанцій України;
- перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему;
- забезпечення поводження з радіоактивними відходами, накопиченими на промайданчику ЧАЕС і зони відчуження, а також тими, що утворюються при виведенні з експлуатації та перетворенні об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему;
- забезпечення поводження з відпрацьованим ядерним паливом Чорнобильської АЕС;
- будівництво та експлуатація об'єктів інфраструктури, необхідних для виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему;
- екологічний моніторинг навколишнього природного середовища у зоні розташування Чорнобильської АЕС;
- розробка технологій, накопичення та використання науково-технічного досвіду щодо зняття ядерних установок з експлуатації, подолання наслідків запроектованої аварії, а також будівництва і використання сховищ для тимчасового та довгострокового зберігання радіоактивних відходів.

Чорнобильська АЕС розташована на території Зони відчуження з високими рівнями радіоактивного забруднення. Майданчик Чорнобильської АЕС залишається одним із найбільших в атомній галузі України та Європи, як за площею, так і за масштабами виконуваних робіт. Його площа складає біля 3000 га. В експлуатації знаходиться 327 будівель та споруд, серед яких три енергоблоки з реакторними установками типу РБМК-1000, об'єкт "Укриття", сховище відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-1), сховища радіоактивних відходів, відкритий розподільчий пристрій, ставок-охолоджувач та інші об'єкти і системи інфраструктури.

Політичним рішенням 15 грудня 2000 року ЧАЕС припинила генерацію електроенергії та почала роботи з припинення експлуатації. З квітня 2015 року ДСП «Чорнобильська АЕС» перебуває на етапі остаточного закриття та консервації (ОЗіК). Основні завдання етапу ОЗіК:

- демонтаж зовнішніх відносно ядерного реактора систем та елементів установок, що не впливають на безпеку та не потрібні для виконання робіт на наступних етапах;
- укріплення бар'єрів, які запобігають поширенню радіоактивних речовин у навколишнє середовище;
- надійна консервація частин установок, які не демонтуються;
- створення умов для забезпечення тимчасового контрольованого зберігання радіоактивних матеріалів.

Після завершення етапу ОЗіК у 2028 році буде розпочато етап консервації та довготривалої витримки під наглядом найбільш забрудненого обладнання ЧАЕС (орієнтовно до 50 років).

У рамках проектів міжнародної технічної допомоги з частковим фінансуванням українською стороною на проммайданчику ЧАЕС і в Зоні відчуження побудовано об'єкти, необхідні для зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, а саме:

Сховище відпрацьованого ядерного палива «сухого» типу (СВЯП-2). Об'єкт призначений для прийому, підготовки до зберігання і безпосередньо зберігання протягом 100 років відпрацьованих тепловиділяючих збірок (ВТВЗ), які накопичено на Чорнобильській АЕС. Фінансується з Рахунку ядерної безпеки ЄБРР.

Завершення всього комплексу робіт за проектом заплановано на 2020 рік.

Завод з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ). Об'єкт призначений для переробки рідких радіоактивних відходів, накопичених за час експлуатації та тих, що утворились в процесі зняття з експлуатації ЧАЕС, а також експлуатаційних рідких РАВ об'єкта „Укриття”. Профінансовано з Рахунку ядерної безпеки ЄБРР.

Об'єкт введено в експлуатацію.

Промисловий комплекс по поводженню з твердими радіоактивними відходами (ПКПТРВ). Комплекс призначений для приймання, переробки і/або захоронення твердих РАВ, накопичених за час експлуатації і тих що утворились в процесі зняття з експлуатації ЧАЕС, а також експлуатаційних твердих РАВ об'єкта „Укриття”. Будівництво профінансовано Європейською Комісією та Україною.

ПКПТРВ знаходиться на стадії підготовки до третього етапу «гарячих» випробувань.

Комплекс з виробництва металевих бочок і залізобетонних контейнерів для зберігання радіоактивних відходів ДСП ЧАЕС. Комплекс відноситься до інфраструктури, що є необхідною для зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації. Фінансування проекту надано Європейською Комісією у рамках Програми TACIS.

Роботи за проектом завершено, комплекс введено в експлуатацію.

План здійснення заходів на об'єкті «Укриття» (ПЗУ або SIP). Профінансовано з міжнародного Чорнобильського фонду «Укриття».

Стратегією перетворення об'єкта «Укриття» передбачено три етапи:

- стабілізація конструкцій існуючого «Укриття»;
- будівництво нового безпечного конфайнменту та підготовка до вилучення паливовмісних матеріалів (ПВМ) та високоактивних відходів (ВВВ) та довго існуючих РАВ;
- вилучення ПВМ, ВВВ, довгоіснуючих РАВ, їх кондиціювання з подальшим зберіганням і захороненням у відповідності з діючими міжнародними стандартами.

На момент прийняття ПЗУ повністю охоплював перший і другий етапи перетворення ОУ і складався з 22 завдань. На сьогодні реалізовано повністю перший етап, а всі заходи другого етапу, за винятком спорудження НБК, виключені з ПЗУ.

За період реалізації проекту з 1998 по теперішній час в рамках ПЗУ виконані роботи з покращення інфраструктури для подальшої реалізації проекту та підвищення безпеки

ОУ, зокрема, модернізовано системи пилопригнітання об'єкта "Укриття", фізичного захисту та контролю доступу; створено автоматизовану систему контролю стану об'єкта "Укриття" та систему протипожежного захисту ОУ, інтегровану базу даних об'єкта "Укриття".

Одним і найважливіших проектів, реалізованих протягом 2004-2008 років, став проект стабілізації критичних будівельних конструкцій існуючого саркофага. В результаті виконаних робіт 80 відсотків навантаження покрівлі саркофага було перенесено на нові конструкції, що значно зменшило ризик обвалення «Укриття» на період до 15 років та дало час для будівництва над пошкодженим блоком нового безпечного конфайнмента.

Найважливішою умовою перетворення ОУ на екологічно безпечну систему було будівництво нового безпечного конфайнмента (НБК) над існуючим об'єктом «Укриття», який забезпечить захист ОУ від постійного погіршення стану внаслідок впливу погодних умов і буде запобігати викиду радіоактивного пилу в навколишнє середовище, включаючи викид від випадкового обвалення ОУ.

Згідно з проектом, до складу НБК входить:

- основна споруда, яка включає арочну конструкцію, проліт якої в напрямі північ-південь складає 257,44 м, висота 108,39 м, довжина 150 м, фундаменти, західну і східну торцеві стіни, необхідні забезпечуючі та допоміжні системи;
- технологічний корпус, який включає ділянки дезактивації, фрагментації і упакування, саншлюзи, майстерні та інші технологічні приміщення;
- допоміжні споруди.

Роботи за проектом завершено, отримано сертифікат готовності об'єкта до експлуатації експлуатації.